

Kūrybinės užduotys

Žmogus – kūniškas, lytiškas asmuo

1. Užduotis. Kūno kalba

Apie dvasinius dalykus galime spręsti tik iš žmogaus veiksmų. Remdamiesi matomais dalykais sprendžiame apie nematomų dalykų buvimą. Teisingiau vidinę tikrovę išreiškia elgesys, kūno kalba, o ne tik žodžiai.

Remdamasis paveikslėliais nurodyk, kokią vidinę asmens tikrovę gali išreikšti juose matoma kūno kalba.

2. Užduotis. Žmogaus prigimtis – kūno ir sielos vienovė

2.1. Įsigilinkite į šią situaciją. Kokių asociacijų ji kelia?

Situacija	Refleksija
 <p>Prieš lipant į baseiną privaloma nusiprausti po dušu. Besiprausiant staiga į merginų dušo kambarį įsiveržia vyras.</p>	<p style="text-align: center;">Merginoms</p> <p>Kaip pasijustumėte, jei būtumėte viena iš merginų?</p> <p>Ką darytumėte pirmiausia?</p> <p>O jei jis ką nors nedviprasmiškai pasakytų apie jūsų kūną?</p> <p>Kaip pasijustumėte?</p>

Situacija	Refleksija
Vaikinams	
<p>Prieš lipant į baseiną privaloma nusiprausti po dušu. Besiprausiant staiga į vaikinų dušo kambarį įsiveržia moteris.</p>	<p>Kaip pasijustumėte, jei būtumėte vienas iš vaikinų?</p> <p>Ką darytumėte pirmiausia?</p> <p>O jei ji ką nors nedviprasmiškai pasakytų apie jūsų kūną?</p> <p>Kaip pasijustumėte?</p>

2.2. Įsivaizduok, kad skaitai mokslinį pranešimą ir tau reikia pateikti du pavyzdžius, atskleidžiančius, kaip dviejų lytiškumo raiškos dimensijų: meilės (dvasinis veiksmas) ir gyvybės perdavimo (kūniškas veiksmas), atskyrimas paveikė žmonių gyvenimus.

3. Užduotis.

Remdamasis B. Obelenienės *Motinos užrašų I dalies istorija Apie karalaitę, karžygi ir drakoną* parašyk esė *Mano karžygio istorija*, kurioje pagrindinis dėmesys būtų skiriamas asmeninės valios stiprybei.

MOTINOS UŽRAŠAI

Šie užrašai atsirado ne iš noro ką nors paauklėti, pamokyti ar, dar blogiau, piršti savąją nuomonę. „Užrašai“ gimė iš gilaus įsitikinimo, kad aš nevieniša savo ieškojimuose. Kad yra ir daugiau motinų, kurios su didžiuliu nerimu stebi savo iš mielos mergytės moterimi tampančią dukterį, motiniškos meilės vedinos norėtų jas įspėti apie dažnai labai patraukliai atrodančius, bet realius pavojus, ir nežino, kaip tai padaryti. Mano pačios dukrelės dar mažos ir todėl man „Motinos užrašai“ savotiška repeticija. Turiu paaugusius sūnūs ir esu ne vieną valandą praleidusi besikalbėdama su paauglėmis, todėl truputį numanau, kas joms rūpi, kuo jos gyvena ir, svarbiausia, tai, ko jos nežino ir net neįtaria esant.

„Užrašai“ – mergiškos problemos, kurių sprendimą vienvaldiškai nori padiktuoti šiandieninė aplinka, tačiau motina truputį mėgina jį pakoreguoti pagal savo įsitikinimus, kurių susiformavimui turėjo įtakos asmeninė patirtis ir tai, ką mes vadiname nekintančiomis vertybėmis.

„Užrašuose“ mano dukra Rūta – ne išsigalvota, o reali 16-metė mano dukterėčia, kuri padiktavo jai pačias aktualiausias situacijas. Galima sakyti, kad „Motinos užrašai“ mūsų bendras kūrinys.

I

Apie karalaitę, karžygį ir drakoną

Atsirakinus ir pravėrus buto duris, nustebino pasitikusi tyla. Ši didžiulė prabanga retai aplanko mūsų triukšmingus namus. Palikusi viršutinius rūbus koridoriuje ir pasidairiusi virtuvėje ant galų pirštų įslinkau į dukterų kambarį. Viskas aišku: sūnus negrįžęs, mažoji dar darželyje, o didžiausia triukšmadarė, kuriai esant namie netyla telefono skambučiai, virstantys ilgais pasikalbėjimais, miega. Mano žvilgsnis netikėtai užkliudė nedidukę spalvotą knygutę ant dukters rašomojo stalo. Jis paprastai būdavo apkrautas knygomis, sąsiuviniais ir be tvarkos išmėtytais rašikliais. Tačiau šiandien stalo viršus buvo įtartinais tuščias, tik jo viduryje puikavosi mano minėta knygeliukė. Ant viršelio užrašas anglų kalba: «PASSPORT. Europe against AIDS» (Pasas. Europa prieš AIDS) ir piešinys – du tipai, panašūs į vyrą ir moterį, sėdi ant raketos, panašios į prezervatyvą (o gal atvirksčiai), skrendančios į planetą, panašią į širdį. Knygelės spalvotų karikatūrų turinį būtų galima nusakyti keliais žodžiais: „Viskas bus, O’key, tik reikia turėti šią nepamainomą jokioje situacijoje saugos priemonę, kuri ir buvo priklijuota knygelės pabaigoje. Prieš tai keliuose puslapiuose išdėstyta, kaip ji kokioje šalyje vadinama, kiek kainuoja ir kur galima įsigyti ir, žinoma, pridėta vaizdinė vartotojo instrukcija. Negaliu sakyti, kad pervertus šį leidinį mane būtų ištikęs šokas ar, kaip sakoma, trenkęs žaibas. Mane apėmė gana slogus jausmas. Pirma mintis buvo: „Kodėl ji mano dukters kambaryje, iš kur ją gavo.“ Vėliau užgriuvo įtarimų lavina: „O jeigu jai jau aktualu tokios apsaugos priemonės? Kodėl taip begėdiškai tempia į namus ir laiko atvirai, net nemėgindama slėpti.“ Staiga išganinga mintis tarsi gaivus vėjo gūsis prablaivė mane: „Prieš kelias dienas Rūta buvo koncerte, skirtame pasaulinei AIDS dienai. Žinoma, šį daikčiuką ji parsinešė iš ten. O jeigu ji padėjo šį AIDS pasą primygtinai atvirai tik todėl, kad nori pakalbėti su manimi ir nežino, kaip pradėti. Ji provokuoja mane pokalbiui ir dabar jau man mįslė, kaip ją pradėti, kad paskatinčiau ją išsakyti. Negaliu leisti, kad tarp mūsų atsirastų nesusipratimo griovelis, kuris lengvai gali virsti bedugne. Niekuomet nesistengiau slėpti ko nors nuo dukters, nei į vieną jos klausimą nesu atsakiusi: „Paaškinsiu tau vėliau, arba paaugusi sužinosi.“ Nenorėjau padaryti tos pačios klaidos, kurią, mano manymu, padarė mano mama (tebūnie šviesus jos atminimas). Ji buvo įsitikinusi, kad mano dora yra tiesiogiai proporcinga mano nežinojimui. Motinos ir dukters intymaus pokalbio tabu ji, matyt, bus paveldėjusi iš savo mamos, mano močiutės. Mama pasakojo, kaip ji išsigando pirmą kartą pamačiusi savo drabužėliuose žymę, kuri neabejotinai įrodo, kad mergaitė jau turi atsiveikinti su savo vaikyste, nes prasideda jos moteriškėjimo periodas. Ji maniusi, jog numirs, ir visą dieną, nežinodama, ką daryti, išstupėjo šaltiniuotame upelyje, kuris tekėjo už močiutės sodybos. Mano močiutė ją rado vakare atnešusi pamelžtą pieną įleisti į specialiai tam iškastą upelyje gilesnę vietą. Tai, ko aš nesužinojau iš mamos, sužinojau iš draugių. Todėl esu tvirtai įsitikinusi, kad „Kiemo universitetai“ – ne pati geriausia mokykla paaugančiai merginai.

Įdėmus dukters žvilgsnis netikėtai išskleidė užliejusius mane prisiminimus. Pasijutau lyg būčiau sugauta nusikaltimo vietoje.

– Iš kur tu gavai šį daiktą? – „Kvailė“ – Supykau pati ant savęs. Ar begalima įsivaizduoti labiau nevykusią pokalbio pradžią. – Tau jis patiko? – mėginu atitaisyti klaidą.

– Jeigu pasakyčiau, kad jis man bjaurus, pameluočiau. – Nuo Rūtos pabrėžtinai rimto tono ir įdėmaus žvilgsnio man per nugarą perbėgo šaltuko pirštai. Mergaitei, kurios akyse beveik negesdavo šelmiškos kibirkštėlės, o čiauškėjimas liaudavosi tik jai užmigus, tai buvo visai nebūdinga. – Sakyk, mam, ar tai būtina žmogui?

Aš buvau linkusi tuoj pat išdėstyti trumpą kursą apie vieną iš populiariausių kontraceptinių priemonių nepatikimumą, tačiau ji, pajutusi, kad nesupratau jos klausimo, iš lėto ėmė aiškinti:

– Supranti, – jautėsi, kad duktė tarsi ieško žodžių, – šitą knygutę dalijo koncerte. Ją paėmė mano draugas. Grįžtant namo, jis padavė ją man... Aš tai supratau kaip užuominą. Ar būtinai žmogui reikalingi šitie... intymūs santykiai? – paskutinius žodžius Rūta beveik išspjovė.

– Vadinkime juos santuokiniais ryšiais, – pasiūliau, – taip bus paprasčiau kalbėtis. Tu pati turbūt neįsivaizduoji, kokį sudėtingą ir svarbų klausimą uždavei. Vienu žodžiu „taip“ arba „ne“ jį neįmanoma atsakyti. Tačiau nuo to, kaip kiekvienas žmogus pats sau atsako į šį klausimą, netgi, galima sakyti, ar iš viso jam iškyla ši problema, priklauso jo viso gyvenimo sėkmė. Ir tu, ir aš, ir tavo draugas, kaip ir visi žmonės be išimties, esame apdovanoti dieviškąja ugnimi. Vieni ją vadina gyvybine energija, kiti lytine ar seksualine energija, lytiniu potraukiu, kūrybine versme ir pan. Tu labai gerai žinai ugnies savybes: neapdairiai ją naudojantis, ji gali virsti galinga naikinančia jėga. Yra toks posakis: „Po vagių apsilankymo namie dar šį tą gali rasti, po ugnies – neberasi nieko.“ Tačiau ugnis dar yra ir šiluma bei šviesa. Jeigu žmogus savyje nesugeba valdyti šios galingos jam patikėtos jėgos, ji sudegins jį patį. Panašiai kaip mažutėlis lauželis, kurį miške susikuria žmogus, norėdamas sušilti ir išsivirti valgyti, bet per savo kvailumą sudegina visą mišką ir sudega pats. Kitaip sakant, žmoguje glūdinti dieviškoji ugnis atsižvelgiant į žmogaus norą ir valią gali tapti jam pražūtimi arba šviesa, – atsidusau po tokios man pačiai netikėtai atėjusios į galvą įžangos. Duktė susikaupusi žiūrėjo į mane nebyliai prašydama tęsti.

– Šiandien įvairiausiais būdais stengiamasi žmoguje pažadinti šią gaivalingą jėgą. Nesubrendusiame žmoguje, tai yra, kol jis dar nesugeba valdyti savo lytinių instinktų, tai padaryti žymiai lengviau. Ir laikmetis tam labai tinkamas. Anksčiau gyvavę mūsų senolių papročiai, kurie iš kartos į kartą perteikdavo pamokymus, kaip elgtis, kad nepažadintum savyje snaudžiančio drakono anksčiau, nei jam bus uždėtas valios apynasris, dabar neteko galios. Tarp kitko, tu ir pati žinai daugybę pasakų apie gražuolę karalaitę, kurią pagrobė ugnimi besispjaudantis drakonas, įkalino ją pilyje, kol vieną dieną narsuolis karžygys išvadavo. Kiekvienas mūsų turime savyje po pilį, po karalaitę, po drakoną ir po karžygį. Pilis, turbūt numanai, tai mūsų kūnas, drakonas – mano minėta ugnis, kuri atsižvelgiant į mūsų karžygio didvyriškumą, t. y. į mūsų valios stiprumą, pavirs naikinančia arba kuriančia jėga. Ar karalaitė – mūsų vienintelė, nepakartojama individualybė – liks amžiams įkalinta, ar, karžygiui pažabojus drakoną, ji išeis į laisvę ir suspindės visu grožiu. Taigi, kvietimas

prikelti miegantį kiekviename jaunuolyje, merginoje ir netgi vaike drakoną, kurio jie tikrai nesuvaldys, šiandien skamba nuolat. Netgi ši knygelė. Aš, o ir daugelis suaugusiųjų, galime ją priimti kaip nuotaikingą, gal kiek gruboką informacijos pateikimo būdą. Tačiau nemalonus jausmas, apėmęs mane, kai pirmą kartą ją atsiverčiau, tai mano nerimas – ką gi tu turėjai jausti. Ir iš tiesų, mano būgštavimai pasitvirtino. Žinai, mano giliu įsitikinimu, tam, kurio lytiniai instinktai pabus žymiai anksčiau nei gebėjimas juos valdyti, intymūs ryšiai bus būtini. Kartoju, tai galinga jėga. Ją galima prilyginti potraukiui narkotikams. Jos negalima nuslopinti ją tenkinant, nuo to ji tik didėja. Lygiai kaip įpratus vartoti narkotikus – kaskart reikia vis didesnės dozės.

– O kada žmogus išmoksta ir gali valdyti savąjį drakoną, – matau, Rūtai patiko mano palyginimas, – gali būti kad ir niekad. Supranti, kuo anksčiau pavyks pažadinti kiekviename be išimties vaike snaudžiantį lytinį potraukį, tuo lengviau pavyks vaiko mintis pririšti tik prie šitos srities. Jam galbūt vėliau net ir į galvą nešaus tokia problema, kuri tave, matau, kankina jau ne vieną dieną. Šios jėgos negalima prievarta kaip nors užspausti, ji nepakenčia jokios prievartos. Ji yra duota kūrybai. Tai vienintelis šaltinis, iš kurio kiekvienas žmogus semia ir kūdikiui gimdyti, ir šedevrui sukurti. Per anksti pažadintas drakonas nesuteiks nei viena, nei antra. Todėl, kad jis taikosi pražudyti savo buvusi šeimininką tiesiogine ir netiesiogine prasme. Tiesiogine – tai plintančios mirtinos ligos. Viena jų AIDS. O netiesiogine... Prisimeni, mudvi kažkada esame kalbėjusios, kad žmogus yra būtybė, kurioje neatsiejamai yra surištos dvi dalys – biologinė ir dvasinė. Biologinė žmogaus pusė yra lygiai tokia pati kaip ir visos likusios gyvosios gamtos, tačiau būtent dvasinė pusė jį išskiria iš visų gyvių ir padaro tuo, kuo jis yra – žmogumi. Lytinis instinktas – gaivalinė gamtinė jėga, kurios neišmokus valdyti ir pajungti kūrybai, ji pati pavergia žmogų ir prilygina jį visiems kitiems gyvūnams.

– Tai ką tu siūlai, – dukters akyse vėl užsidegė įprastos šelmiškos kibirkštėlės.

– Siūlau neišleisti džino iš butelio, jeigu nemoki jo suvaryti atgal. Siūlau mokytis, kaip tapti šios galingos jėgos valdovu ir priversti ją tarnauti. Žinai, jei būtų mano valia, ant visų reklaminių „priešaidisinių“ leidinių užrašyčiau, panašiai kaip tai daro rimtos firmos reklamuodamos dirbtinį motinos pieną ir pirmu sakiniu rašydamos: „Motinos pienas vienintelis tinkamiausias maistas jūsų kūdikiui, tačiau jei jūs negalite jo maitinti ir t. t.“ Analogiškai tai skambėtų: „Vienintelė šimtaprocentinė priemonė nuo AIDS yra skaista iki vedybų ir ištikimybės šeimoje, tačiau jeigu jums per sunkios šios sąlygos... ir t. t.“ Taip bent būtų galima sumažinti atsakomybę, kuri tenka už per anksti pažadintą drakoną.

Esė *Mano karžygio istorija*

A large, empty rectangular area with a light pink background and a dark pink border, intended for writing the essay.